

Rusi poročajo o uspešni ofenzivi - Naziji svare Ameriko

Pomagati hočejo Leningradu in Odesi

Pri protiofenzivi na osrednjem delu fronte prisilili Rusi Nemce k znatnemu umiku in jim zadali težke izgube. — Boji za Leningrad in Odeso naravnost strahoviti.

London, Anglija. — O položaju na vzhodnem bojišču so pričela prihajati iz Rusije v torek in sredo za Anglijo zelo razveseljiva poročila. Ta namreč pravijo, da so sovjetske čete podvezle na osrednjem delu fronte močno ofenzivo, ki je tudi uspešna v vseh ozirih.

Angleži so prijetno presenečeni predvsem vsled tega, ker zdaj Rusija poroča direktno o protiofenzivi, dočim je doslej razne izpade na nemško linijo označevala le s "proti-napadi." Iz tega se lahko sklepa, da je akcija, v katero je Rusija zdaj vpletena, v resnici obširna ter se ne omejuje le na kak manjši odsek fronte. Uspehi, kakor jih opisuje Moskva v svojih poročilih, v resnici kažejo na preobrat v položaju na osrednjem bojišču, namreč, da so zdaj Nemci ti, ki se umikajo, kakor so se doslej Rusi. Do srede, pravijo sovjeti, je njih armada vzela Nemcem nazaj 150 kvadratnih milj zemlje in zasedla 50 vasi, pri čemer so izgube Nemcev naravnost ogromne; do 80.000 jih je bilo namreč ubitih ali ranjenih. Izgledi so dobri, da bodo Rusi kmalu lahko dobili nazaj mesto Smolensk, ki je važna postojanka na tem delu fronte.

Težko pa je pričakovati, da bi imela Rusija s to ofenzivo namen, doseči že zdaj odločilno zmago nad Nemci. Bolj verjetno je, in to se tudi omenja v ruskem poročilu, da hoče z njo pomagati obema obleganima mestoma, Leningradu na severu in Odesi na jugu, na katera napadalci naravnost silovito pritiskajo. Razrahljati ta pritisk, da se obe mesti nekoliko oddahneta, ko bodo morali nazaj vzeti svoje čete izpred njih ter jih poslati na osrednjo fronto, to je brez dvoma glavni cilj ofenzive.

Obe mesti, zlasti pa Leningrad, ste v resnici v silni nevarnosti. Kakor se sliši iz nazijskih virov, je Hitler izdal ukaz svojim četam, da morajo Leningrad čim najprej zasedati, in tako se lahko pričakuje, da se bodo boji tamkaj, ki po opisu očividcev že zdaj predstavljajo pravi peklo, le še poosttrili. Ako pa bo mesto končno vendar padlo, bodo plačali naziji zanj strahovito ceno, kajti sovjetsko vojaštvo, s katerim sodeluje tudi civilno prebivalstvo, ga naravnost fanatično brani. O enakem odločnem odporu prihajajo poročila tudi iz mesta Odesa ob Črnem morju, ki je že mesec dni s suhe strani popolnoma odrezano. Tudi od tamkaj se trdi, da prebivalstvo vneto sodeluje pri obrambi ter, da celo ženske in otroci pomagajo pri tem delu. Boje za Odeso so

IRAN SPREJEL ZAHTEVE

Pristal na mirovne pogoje Anglije in Rusije.

Teheran, Iran. — Iranska vlada je v torek objavila v parlamentu, da je končno sprejela mirovne pogoje, ki ste jih ji stavili Anglija in Rusija. Prisiljena je bila k temu, kakor se je izrazil min. predsednik, kljub žalosti, ki je objela iransko ljudstvo zaradi zadnjih dogodkov. Glasom pogovora mora Iran zapreti nemške, italijanske, rumunske in ogrske konzulate v svoji deželi, vse državljane teh držav pa izročiti britansko-sovjetskemu zavezništvu. Rusiji dalje priznava zasedbo pasa ob severni meji, Angliji pa kos zemlje ob zapadu, in končno je Iran pristal na to, da se po njegovih železnih cestah vozi vojni material v Rusijo.

NOV ANGLEŠKI PROPAGANDNI URAD

Chicago, Ill. — Britanski propagandni urad, ki posluje pod imenom British Press Service, je ustanovil novo podružnico za osrednji zapad s sedežem v Chicagu. Kakor se je objavilo, bo namen podružnice, da pomaga osrednjemu zapadu razumeti, kako Britanija vodi vojno, Britaniji pa nasprotno, da razume stališče, ki ga zavzema osrednji zapad napram vojni. Doslej ste poslovali dve podružnici, v New Yorku in v Washingtonu.

LOUIS BO MORAL K VOJAKOM

Chicago, Ill. — Joe Louis, ki nosi naslov boksarskega prvaka že več let, bo moral bržkone kmalu k vojakom. Zadnji tork ga je namreč naborila komisija postavila v razred 1-A, kar pomeni, da je lahko poklican vsak čas; vendar pa ima pravico do priziva.

PRVI 28 LETNIKI ODPUŠČENI

San Diego, Cal. — Prvih 50 vojakov, ki so stari preko 28 let, je bilo zadnji tork odpuščenih iz aktivne službe v rezervno po zakonu, ki je bil nedavno sprejet od kongresa. Po tem zakonu se lahko odpuste od vojakov vsi, ki so prekoračili 28. leto starosti, vendar pa jih tekom 10 let, oziroma, dokler ne dopolnijo 45. leta, predsednik lahko pokliče v službo vsak čas.

prepustili naziji rumunski armadi in sovjeti poročajo, da je bila tekom enega meseca polovica te armade uničena.

MORGENTHAU NAPOVEDUJE NOVE DAVKE

Boston, Mass. — Da se prepreči inflacija in se financira obrambni program, bo potrebno, da se nalože na prebivalstvo še nadaljnji davki, kakor se je izrazil zakladniški tajnik Morgenthau zadnji tork v nekem govoru v tukajšnjem mestu. Letošnji davčni predlog, ki je točasno pred kongresom in po katerem se bodo dosednji davki zvišali za štiri milijarde dolarjev, je samo začetek, je dejal, in prihodnje leto se bodo morali davki še znatno zvišati. Med drugim je priporočal Morgenthau, naj kongres sprejme zakon za kontroliranje cen, češ, da bo drugače prišlo do podobnih razmer kakor med zadnjo vojno, ko so se jajca prodajala po 92 centov za ducat, svinjina po 50 centov funt, na jembnine in cene za obleko pa so se podvojile. Nadaljnje tajnikovo priporočilo je bilo, naj vlada vrže na trg prevešne farmarske produkte, ki jih je doslej držala v svojih zalogah, da je pripomogla farmerjem k višjim cenam, in dalje, naj bi se uveljavil program, po katerem bi se navajalo delavstvo k temu, da prihrani vsak teden del svojih zvišanih zaslužkov, da se s tem prepreči preveliko nakupovanje in temu sledeča inflacija.

FRANCOSKA VLADA UDA RILA PO VODITELJIH

Vichy, Francija. — V sredo je stopila v veljavo posebna odredba francoske vlade, katere namen je, da udari predvsem po voditeljih raznih sabotažnih in uporniških činov, ki se izvajajo zadnje čase v zasedenem delu Francije. Doslej so se zasledovali le tisti, ki so dejansko izvršili čine. S tem upa vlada, da bo preprečila, da bi naziji sami vzeli zadevo v roke, ki bi brez dvoma še bolj strogo postopali. Zasačeni voditelji uporniških gibanj bodo postavljeni pred posebno sodišča, proti katerih izrekom ne bo priziva.

Plovba v vojni zoni izzivalna, trdijo

Nemci in z njimi Italijani priznavajo, da je v resnici utegnil osiščni aeroplan potopiti ameriško ladjo na Rdečem morju. — To morje spada v vojno zono, pravijo.

KRATKE VESTI

Rim, Italija. — Osební Rooseveltov zastopnik v Vatikanu, M. C. Taylor, je prispel zadnji tork v Rim. Kot se je ugotovilo, se je imela njegova avdijenca pri papežu vršiti v četrtki, pri čemer je Taylor sporočil sv. Očetu osebno predsednikovo poslanico.

Čungking, Kitajska. — Britansko poslanstvo je v torek objavilo, da se odpravila prehodna carina, ki jo je bilo treba doslej plačevati angleškemu oblastem od blago, poslanega Kitajski iz Amerike. Ta carina je bila predmet že številnih kritik.

Chicago, Ill. — Luksemburški prestolonaslednik John ter min. predsednik Dupong bosta prispela prihodnjo soboto v Chicago med svojim obiskom preko osrednjega zapada.

Mexico City, Mehika. — Zastopniki 21 dežel zapadne poloble bodo zbrani tukaj od 15. do 24. septembra na drugem medameriškem kongresu za potovanje, da bodo razmotrivali, kako olajšati potovanje med posameznimi ameriški deželami.

NAZIJI IZGNALI KONZULE

Berlin, Nemčija. — Nemška vlada je v torek odredila, da morajo vsi konzuli srednje-ameriške države Costa Rica zapustiti evropske drave, zasedene od nazijev, češ, da se njih aktivnost ne more trpeti.

Predstavite vašim prijateljem "Amer. Slovenca" in jim ga priporočite, da se nanj naroče!

Berlin, Nemčija. — Kot odmev na poročilo, da je bil na Rdečem morju potopljen neki ameriški tovorni parnik, so nazijski viri v torek ponovno izrazili svarilo, da so vse ladje, ki priplujejo v kraje, katere je osišče proglasilo za bojno zono, izpostavljene nevarnosti napada, neglede na to, katere dežele last so. Ker Rdeče morje spada pod to zono, priznava naziji, da je zelo mogoče, da je omenjeno ladjo, namreč Steel Seafarer, potopil kak osiščni aeroplan.

Nemški krogi dostavljajo pri tem, da je naravnost izzivanje, ako je kak ameriška ladja poslana v nevarno vojno zono, kjer ve, da bo lahko napadena, in trdijo, da nekatere osebnosti v Ameriki očitno skušajo zanetiti nenapovedano vojno na morju med Nemčijo in Zed. državami.

Italijansko poročilo o potopitvi omenjenega parnika se glasi v enakem tonu, namreč, da ni nič presenetljivega, ako je bil res potopljen, ko je vendar Rdeče morje proglašeno od Italije enako kakor od Nemčije za vojno zono, podobno, kakor je Suez sam.

VIHAR KONČAL VROČINO

Chicago, Ill. — Nevihta z močnim viharjem, dežjem in grmenjem je v torek napravila konec občutni vročini, ki je več dni pritiskala na to mesto in okolico. V nekaj urah je temperatura padla za več kot 20 stopinj. Vihar je napravil precej škode na poslopih in drevesih.

Najnovejšje vesti najdete v dnevniku "Amer. Slovenec!"

Iz stare domovine

Kakor poroča "Slavonic Bulletin", so Nemci pobrali iz Hrvaške vse, kar je imelo za nje kako vrednost, zlasti hrano, predno so pustili Italijanom noter. — Druge zapoznele vesti.

Naziji so oropali Hrvaško

Lisabona, (ONA — po zračni pošti) — "S. B." — Predno so Nemci izročili Hrvaško Italiji v izkoriščanje, v "področje in vpliv" Rima, so v svoji previdnosti zasegli za se vse, kar se jim je zdelo, da bi jim moglo koristiti. Ko so Nemci odšli s Hrvaške in je bila Hrvaška s podpisom izročena pod vpliv Italije, so Mussolinijevi gospodarski znanstveniki, ki so prišli v Zagreb, pri preiskavanju odkrili, da so bile shrambe hrane in drugega važnega materiala izpraznjene po nazijskih vojaki, potem, ko so podpisali več pogodb z Ante Paveličevo vlado. Italijanom so pustili le nekaj surovega materiala, kot lesa in rude, ne pa hrane in drugih takih reči, katere je poprej Italija uvažala iz Jugoslavije, predno je bila ta napadena.

Vsa poročila ki prihajajo sem, zelo povdarjajo, da so Italijani zaradi tega zelo razočarani nad tem, še zlasti, da se je mlada kraljevina Hrvaška obrnila na Berlin, raje kot v Rim, ko je bilo vendar dogovorjeno, da bo Italija anektirala pokrajino takoj. — Pozneje je bil podpisan med Italijo in Hrvaško zopet nov pakt glede meje med Hrvaško in Dalmacijo, Italija je pa anektirala dalmatinsko obal. Hrvaška je pa v gospodarskem oziru zelo odvisna od dalmatinske obale, ker pred razdelitvijo Jugoslavije, sta bili obe deželi gospodarsko povezani. Po novem sporazumu ima Hrvaška dostop do Dalmacije in nje zalog, toda le teh ki jih Italija ne potrebuje.

Hrvaški nacionalisti so, kakor se poroča, resno užaljeni, ker je določeno, da bodo pošiljatelj plule po Jadranskem morju pod italijansko in ne pod hrvaško zastavo.

Izmed vseh evropskih pokrajin, ki so padle Italijanom v roke odkar se je počela sedanja vojna, je Dalmacija edina, v katero so Italijani prišli prvi in si tam zagurali kontrolo. Sedaj so izdali novo postavlo glede ribolova ob dalmatinski obali, ki bi naj bila v pomoč pri prehrani Italije. V načrtu imajo tudi ustanovitev novih tovarn za konzerviranje rib. Iz Rima pa poročajo, da do končne izvršitve teh načrtov še ne more priti, ker je Dalmacija v vojnem pasu. Domnevajo, da je tam še polje min, ki so bile postavljene v obrambo proti angleškemu brodomu, druga stvar je pa tudi nezaupanje dalmatinskim tibičem.

Nesreča mladega fanta

Na električni centralni v rudniku Tresibabi v Južni Srbiji se je hudo opekel 17 letni slovenski rojak Janko Napotnik. Prepeljali so ga v bolniš-

nico v Knjaževcu, kjer pa je že naslednji dan podlegel za opeklinami. Za njim žalujejo mati Antonija ter brata Viljem in Franc, z njimi pa vsi ostali naši ožji rojaki in drugi tovariši na rudniku. Tudi njegov oče je na enako žalosten način končal življenje v istem rudniku. Smrtno se je ponesrečil lani 14. januarja v rovu. Ko so ga spravili na dan, je bil že mrtev. Janko se je zelo zgodaj začel truditi za družino, da je postal po očetovi smrti edini rednik svoje matere in dveh svojih mlajših bratov. Zal je nesrečna usoda še njega iztrgala iz kroga njegovih dragih. Njegova smrt je zbudila splošno obžalovanje.

Prijeli so ga

V zapore okrogne sodišča v Celju je bil pripeljan nevaren potepuh Valentin Medved iz Topolšice pri Sošanju, ki je nekaj dni poprej vplnil v gostilniške prostore Stefana Cvenka pri Sv. Petru v Savinjski dolini ter od tam ukradel več reči v vrednosti nad 8000 dinarjev.

Srečo napovedovala in — kradla

Srečo in bodočnost je napovedovala ljubljanskim lahko-vernežem ruska ciganka Kuznecov, pri tem pa je, če je le mogla, svoje stranke prevarila in jim odnesla zlatino in dragocenosti. Ko so jo zasačili in izročili sodišču je policija ugotovila, da je imela ciganka še nekaj tovarišic, ki so na poljuben način skušale opehariti lahkoverne ljudi.

Kap ga je zadel

V Ljubljani je nekega večera kap zadel na ulici 72 letnega Franca Ljubija. Ljubi se je vračal po Rožni dolini proti domu, ko mu je v ulici št. XVII nenadoma postalo slabo. Zgrudil se je na tla in obležal nezavesten. Ko so ga hoteli v bolnišnici spraviti iz reševalnega avta, so videli, da je že mrtev. Umrl je med vožnjo. Pokopali so ga na pokopališču na Viču.

Smrt rudarja

V Zagorju je umrl upokoje-ni rudar Ivan Hauptman. Doma je bil iz Kostrevnice in je že mlajš zapustil domačo vas. Sel je k rudniku v Hrastnik za tremi svojimi brati. Takrat je bilo v navadi, da so rudarji večkrat menjali gospodarja, da so se kot kopači čimbolj izurili. Zato je tudi Ivan odšel za brati v Ljubno na Gornjem Stajerskem, potem dalje v Nemčijo. Od tam jih je mnogo potem odšlo v Ameriko, med njimi tudi trije njegovi bratje, on se je pa z družino vrnil v domači kraj, po prevratu je prišel k zagorskemu rudniku, in pred sedmimi leti upokojen.

AMERIŠKI AEROPLANI ZA KITAJSKO

Amerika izpolnjuje obljubo predsednika Roosevelta, da se bo pošiljala pomoč Kitajski, in tako je prišlo že število ameriških aeroplanov v Burmo. Tamkaj pod nadzorstvom ameriških izvedencev sestavljajo kitajski mehaniki razstavljene dele, kakor letala preletujejo se ameriški piloti, predno odidejo ta na Kitajsko. Slika kaže kitajske mehanike pri njih delu.

Amerikanski Slovenec

Prvi in najstarejši slovenski
list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891.

Izjave vsak dan razen nedelje, pono-
čnice in dnov po praznikih.

Izjave in cene:

EDINOST PUBLISHING CO.

Naslov uredništva in uprave:

1849 W. Cermak Rd., Chicago

Telefon: CANAL 4544

EDINOST PUBLISHING CO.

Address of publication office:

1849 W. Cermak Rd., Chicago

Phone: CANAL 4544

Subscriptions:

For one year \$5.00

For half a year 2.50

For three months 1.50

For one year \$5.00

For half a year 2.50

For three months 1.50

For one year \$5.00

For half a year 2.50

For three months 1.50

For one year \$5.00

For half a year 2.50

For three months 1.50

For one year \$5.00

For half a year 2.50

For three months 1.50

For one year \$5.00

For half a year 2.50

For three months 1.50

For one year \$5.00

For half a year 2.50

For three months 1.50

For one year \$5.00

For half a year 2.50

For three months 1.50

For one year \$5.00

For half a year 2.50

For three months 1.50

For one year \$5.00

For half a year 2.50

For three months 1.50

For one year \$5.00

For half a year 2.50

For three months 1.50

For one year \$5.00

For half a year 2.50

For three months 1.50

For one year \$5.00

For half a year 2.50

For three months 1.50

For one year \$5.00

For half a year 2.50

For three months 1.50

For one year \$5.00

For half a year 2.50

For three months 1.50

For one year \$5.00

For half a year 2.50

For three months 1.50

For one year \$5.00

For half a year 2.50

For three months 1.50

For one year \$5.00

For half a year 2.50

For three months 1.50

For one year \$5.00

For half a year 2.50

For three months 1.50

For one year \$5.00

For half a year 2.50

For three months 1.50

For one year \$5.00

For half a year 2.50

For three months 1.50

For one year \$5.00

For half a year 2.50

For three months 1.50

For one year \$5.00

For half a year 2.50

For three months 1.50

For one year \$5.00

For half a year 2.50

For three months 1.50

For one year \$5.00

For half a year 2.50

For three months 1.50

For one year \$5.00

For half a year 2.50

For three months 1.50

The first and the oldest Slovene
Newspaper in America.
Established 1891.

Issued daily, except Sunday, Mon-
day and the day after holidays.

Published by:

EDINOST PUBLISHING CO.

Address of publication office:

1849 W. Cermak Rd., Chicago

Phone: CANAL 4544

EDINOST PUBLISHING CO.

Address of publication office:

1849 W. Cermak Rd., Chicago

Phone: CANAL 4544

Subscriptions:

For one year \$5.00

For half a year 2.50

For three months 1.50

For one year \$5.00

For half a year 2.50

For three months 1.50

For one year \$5.00

For half a year 2.50

For three months 1.50

For one year \$5.00

For half a year 2.50

For three months 1.50

For one year \$5.00

For half a year 2.50

For three months 1.50

For one year \$5.00

For half a year 2.50

For three months 1.50

For one year \$5.00

For half a year 2.50

For three months 1.50

For one year \$5.00

For half a year 2.50

For three months 1.50

For one year \$5.00

For half a year 2.50

For three months 1.50

For one year \$5.00

For half a year 2.50

For three months 1.50

For one year \$5.00

For half a year 2.50

For three months 1.50

For one year \$5.00

For half a year 2.50

For three months 1.50

For one year \$5.00

For half a year 2.50

For three months 1.50

For one year \$5.00

For half a year 2.50

For three months 1.50

For one year \$5.00

For half a year 2.50

For three months 1.50

For one year \$5.00

For half a year 2.50

For three months 1.50

For one year \$5.00

For half a year 2.50

For three months 1.50

For one year \$5.00

For half a year 2.50

For three months 1.50

For one year \$5.00

For half a year 2.50

For three months 1.50

For one year \$5.00

For half a year 2.50

For three months 1.50

For one year \$5.00

For half a year 2.50

For three months 1.50

For one year \$5.00

For half a year 2.50

For three months 1.50

For one year \$5.00

For half a year 2.50

For three months 1.50

For one year \$5.00

For half a year 2.50

For three months 1.50

For one year \$5.00

For half a year 2.50

For three months 1.50

For one year \$5.00

For half a year 2.50

For three months 1.50

glavno središče svetovne demokracije, katero Hitler so-
vražja in bi jo rajši danes ko jutri ugonobil. In tu pride-
mo do tiste glavne točke v zadevi, ali ni bolj pametno po-
magati Evropi, da Hitlerja porazi zdaj, kakor pa da bi
najprej Hitler porazil ves svet, potem pa imel najlepšo
priliko, da napade še nas in še nam vrat zavije? Tu je
point za katerega gre, ne pa za puhle prazne strankarske
izjave dvoreznega značaja. Če je nam še kaj za svojo
demokracijo in svobodo, bomo storili že zdaj vse, da se
Hitlerja porazi že v Evropi, ne pa da bi ga čakali, da se
pojavi na naših obrežjih, pa še le potem se bomo branili, ko bi
bilo že prepozno.

Razumemo, da je hudo, ko je treba postavljati na
kocko najdražje kar ima človek. Toda v takih časih, v ka-
koršnih je svet, ne gre drugače. Če hočemo zavarovati
in očuvati svojo svobodo in demokracijo se ne smemo bati
nobelih žrtv, drugače demokracije in svobode vredni
nismo. Če demokracije in svobode ne bomo znali brani-
ti, ko dolgo imeli ne bomo. In zavajati se moramo, da
Hitler in njegov nazizem je za svet zlo, ki je na delu, da
svetu uniči vsako politično svobodo, vsako svobodo prosti-
sti češčenja Boga, vsako svobodo v gospodarstvu in vsako
osebno svobodo. Gorje svetu če bi zmagal nazizem. Ves
svet bi postal en sam suženjski hlev in v njem bi se ljudem
godilo slabše, kakor se godi živini v demokracijskih deže-
lah. Ali naj potem mirno gledamo, da bi tako zlo v svetu
zmagovalo? To naj bi pomislili vsaki!

NOVICE, VESTI IN ODMEVI

Joliet, Ill.

Kosmopolitansko mesto je postal naš Joliet in njegova
okolica tekem letošnjega leta. Poleg delavcev, rokodelcev in
drugih dobrodošlih slojov, je dospelo sem tudi premnogo
raznovrstnih elementov, klate-
žev, nepridržljivcev in delom-
nih ter celo zverinskih pust-
lovcev, ki nadlegujejo, ropajo
in kot pravcate srake kradejo
na vseh krajih ter vprizarjajo
vsakovrstne manjše in večje
zločine.

Da se jih vbočijo boljše
nadzoruje, se je tekem minu-
lega tedna ustanovil novi vigi-
lantni klub, obstoječ večinoma
iz starih vojakov iz vseh
delov mesta in okolice, ki bodo
gledali na to, da se neprid-
ravnice pravčasno polovi in pre-
podi iz mesta ali pa spravi v
kaznilnice. Gorje onemu, ko-
gar zasajo pri kršitvi kakor-
šneke postave!

Zverinsko-pustolovski zlo-
čin je dne 1. septembra zarana
na zapadni strani mesta vpriz-
orilo petero mlečnozobih 16-
—19 letnih dečakov, ki na sre-
čo ni nobeden naše krvi, in si-
cer nad nekimi našimi 25 letnimi
fantom, ko se je isti peljal v
avtomobilu s svojim 22 letnim
dekletom proti njenemu domu
v Rockdalu. Zlikovci so avto-
mobil vstavili, s silo potegnili
fanta raz sedeža kare in ga
pretepli do nezvesti. Dekle
pa so slekli in z njeno obleko
fantu zvezali roke in noge.

Nato so dekle odvedli nekoli-
ko v stran ter jo oskrnili. Po-
tem, ko so žrtvi še oropali, so
se porazgubili. Dekle je po-
pravilo, da jo je na to vzelo celo
uro, da je fanta spravila k za-
vesti. Ker so avtomobil razbili,
sta morala hoditi peš dva milj
daleč do najbližnje farme, ki
ima telefon, da so zločin javili
okrajnemu šerifu in mestni
policiji. Sele čez štiri dni je

policija zasledila zločince
v Chicago, da jih je prijela
roka pravice in privedla v
tukajšno okrajno ječo, kjer so
vsi priznali sodelovanje pri
zločinu. Zdaj bo ta roparska
in zverinsko-pustolovska tolpa
čakala porotne obravnave in
sodbe, da dobi zasluženo pla-
čilo, ki bi ne smelo biti nič
manjše vsote. Z ozirom na po-
ročila iz naše stare Domovine
je zdaj tam prav velika potre-
ba in vsestranska pomoč sil-
no nujna.

Gleda politične bodočnosti
našega slovenskega naroda se
prejone vsi strinjamo, da je
neobhodno potrebno, da bi
Slovenci po svojih pristnih za-
stojnikih sami nastopili pred
vodilne kroge v Washingtonu,
Londonu, Moskvi in na še mo-
rebitnih drugih odločilnih me-
stih, kjer naj bi neprestano,
temeljito in logično ter kre-
muito povdarjali dejstvo, nam-
reč, da ne bo mogel naš narod
postati nikdar zadovoljen, do-
kler ne bo popolnoma zedinjen
in neodvisen. Na druge, žali-
bože, tudi slovanske narode,
se nam ni zanašati. To je pri-
bito!

Se nekaj, česar bi ne smeli
prezreti.

Zopet se je čitalo pred ne-
kaj dnevi v nekem listu kot
svojčas, to pot pa:

„Zenitna ponudba. Sloven-
sko dekle, srednjih let, prijet-
ne zunanosti, veselega tempe-
ramenta, želi radi pomanjka-
nja znanja dopisovati resno-
mislečim slovenskim fantom.
Dopise poslati s sliko ... pod
šifro ...“

Iz večkrat priobčenih ogle-
sov te vrste v dotičnem libe-
ralnem listu „G. N.“ se iz-
previdi, da se ženske toliko ne
zanimajo za „prihranke“ kot
moški, zlasti „vdovci“, ki so
seveda bolj prefrigani in se
znajo ter hočejo s tem poslom

Pri tem slučaju sta se po-
sebeno odlikovala in igrala
glavni vlogi detektivov naša
policista-detektiva Frank Skul
in John Kirincich, ki sta prva
prišla zločincem na sled do
njihovih skrivališč in jih ugra-
bila ter privedla v tukajšno
okrajno ječo.

Gorenji slučaj naj bi bil v
svarilo posebno naši mladini,
ki se naj zlasti v poznih in ra-
nih nočnih urah drži doma, da
je ne zadene enakovrstna ne-
prijetna usoda.

Čitali smo članke „Jeremija
na razvalinah“, priobčene zad-
nje čase v „A. S.“

Dobro, večinoma. Skrajni
čas je že, da nas zaspanec
kdorkoli slučajno nekoliko po-
trese in predrami ter prebudi.
Samo ta članek je malo po-
boljše je pozno kot nikdar. Le
naprej! Nič ne de, ako se ku-
cine nekoliko premikasti, da
večji šop las odleti! Glavna
stvar je, da se predramimo in
zavedamo!

Omenjeni članek se med
drugim tudi pritožuje, da se je
bojda širših vrst našega izse-
ljenega naroda kri izpremeni-
la v vodo, ker se baje v jav-
nosti zdaj več tako iskreno in
kremito ne zanimamo za
stare Domovino in tamošnje
tužne razmere, kakor se smo
nekadaj.

Z ozirom na ne preveč in-
timne razmere, ki vladajo že
skoro nad pol stoletja med na-

šimi izseljenci in vodilnimi
krogi v naši stari Domovini, ni
to nič kaj čudnega.

Ali nekateri še zdaj ne ve-
mo, kako so v stari Domovini,
zlasti mestni škrici in naduta
jara gospoda, svoje izseljence
ob vseh priložnostih oskosčno
preziral? Mnogokrat so bili
izseljenci celo javnim potom
proglášeni izgnanim. Kdo
se je brigal za nje? Nihče! Le
dolarčki so jim bili dobrodošli.
Iz teh in drugih razlogov bi
priporočati, da naj zdaj krivdo
za morebitno brezbriznost iz-
seljencev lepo zvrnejo pred
prage onih, ki so mlačnost po-
vzročili.

Smelo pa trdimo, kar je po-
polnoma gola resnica, namreč,
da niso nobenega naroda izse-
ljenci sorazmerno doprinesli
tako velikanskih žrtv za svo-
jo staro domovino, kakor so
jih ravno slovenski izseljenci.
Iz teh razlogov vsak očitek
te kategorije z mirno vestjo
mi izseljenci zdaj odklanjamo.
Sicer pa naj nam tudi vbo-
doče velja izrek: „Kri ni vo-
da!“

Posebno sedaj pozabimo vse
stare neprijetnosti, ko nam od
tam prihajajo poročila, da ce-
lo kamenje stoka in joka ter
drevje, hribi in doline plakajo
in vpijejo v nečloveških krivi-
cah, ki jih mora zdaj po ne-
dolžnem trpeti naš narod mu-
čenik na svojih dednih tleh
pod zopetnim pritiskom in
udarci neusmiljenih tujcevih
pesti in peta kopit.

Naj bi zdaj vsakdo izmed
nas takoj pomagal za skupno
odpomoč najbednejšim med
bednimi v naši stari Domovini.
Kadar pa bo promet odprt
naj takoj vsak pošlje svojim
očjim sorodnikom večje ali
manjše vsote. Z ozirom na po-
ročila iz naše stare Domovine
je zdaj tam prav velika potre-
ba in vsestranska pomoč sil-
no nujna.

Gleda politične bodočnosti
našega slovenskega naroda se
prejone vsi strinjamo, da je
neobhodno potrebno, da bi
Slovenci po svojih pristnih za-
stojnikih sami nastopili pred
vodilne kroge v Washingtonu,
Londonu, Moskvi in na še mo-
rebitnih drugih odločilnih me-
stih, kjer naj bi neprestano,
temeljito in logično ter kre-
muito povdarjali dejstvo, nam-
reč, da ne bo mogel naš narod
postati nikdar zadovol

Družba sv. Družine

(THE HOLY FAMILY SOCIETY)

Ustanovljena 29. novembra 1914.

v Zedinjenih Državah Sedež: Joliet, Ill. Inskorp. v drž. Illinois 14. maja 1915.

Naše geslo: "Vse za vero, dom in narod; vsi za enega, eden za vse."

GLAVNI ODBOR:

Predsednik: George Stonich, 429 N. Chicago St., Joliet, Ill.
1. podpredsednik: Frank Tushek, 716 Raub St., Joliet, Ill.
2. podpredsednik: Katharine Bayuk, 528 Lafayette St., Ottawa, Ill.
Tajnik: Frank J. Wedic, 301 Lime Street, Joliet, Ill.
Zapisnikar: John Nemanich, 650 N. Hickory St., Joliet, Ill.
Blagajnik: Joseph Klepec, 903 Woodruff Rd., Joliet, Ill.
Duhovni vođa: Rev. Matthew Kebe, 223 — 57th St., Pittsburgh, Pa.
Vrh. zdravnik: Joseph A. Zalag, 351 No. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

Andrew Glasach, 1748 W. 21st St., Chicago, Ill.
Joseph L. Drasler, 1318 Adams Street, North Chicago, Illinois.
Joseph Jermar, 20 W. Jackson St., Joliet, Ill.

POROTNI ODBOR:

Joseph Pavlakovich, 39 Winchell St., Sharpburg, Pa.
Mary Kovach, 2294 Blue Island Ave., Chicago, Ill.
John Denla, 2738 Arthington Ave., Chicago, Ill.
Predsednik Atletičnega oddelka: Frank Likovich, 602 North Bluff Street, Joliet, Illinois.

URADNO GLASILO:

"Amerikanski Slovenec", 1849 W. Cermak Rd., Chicago, Ill.

Do 1. jan. 1941 je DSD izplačala svojim članom in članicam ter njih dedičem raznih postrtnin, pokojnin, bolniških podpor ter drugih izplačil denarne vrednosti do četrtil milijona dolarjev.

Društvo za DSD se lahko ustanovi v vsakem mestu Zdr. držav z ne manj kot 8 člani (cami) za odrasli oddelci. Sprejme se vsak katoličan moškega ali ženskega spola v starosti od 16 do 55 let. V mladinski oddelci pa od rojstva do 16. leta.

Zavaruje se za \$250.00, \$500.00 ali \$1,000.00. Izdajajo se različni certifikati, kakor: Whole Life, Twenty Payment Life in Twenty Year Endowment. Vsak certifikat nosi denarno vrednost, katere se vsako leto viša.

Poleg smrtnine izplačuje DSD svojim članom (icam) tudi bolniško podporo in svoje centralne blaginje, kakor tudi za razne operacije in pokojnine.

Meščna plačila (assessments) so urejena po American Experience tabeli.

DSD je 100% solventna, potrjujejo izvedenci (actuaries).

Uradni jezik je slovenski in angleški.

Rojakom in rojakinjam se DSD priporoča, da pristopijo v njeno društvo!

Za vsa morebitna pojasnila in navodila se obrnite pisмено ali ustmeno na gl. tajnika: FRANK J. WEDIC, 301 Lime St., Joliet, Ill.

OB PRIHODU NAŠIH NARODNIH ZASTOPNIKOV V AMERIKO

Zakaj se nisem takoj pred dvema leti vrnil?

Rev. K. Zakrajšek

"Pojdite domov, pridobite si še dva slovenska politika in se vrnite takoj nazaj!" je bilo naročilo vseh ameriških slovenskih vodilnih krogov, ko sem se pred dvema leti vračal s kratkega obiska Amerike v Jugoslavijo.

Tega naročila mi ni bilo potreba dati, ker sem bil sam v dno duše prepričan o potrebi, da pride nekoliko slovenskih narodnih voditeljev takoj v Ameriko. Vse ameriško časopisje je takrat napovedovalo, da se bo nova vojna razširila po celi Evropi, da, po celem svetu, da se bo vsa dosedanja Evropa porušila in da se bo morala urediti nova, drugačna, bolj pravična Evropa. Jasno se je takoj takrat pokazalo, da bo tudi nove mirovne konference predsednik in voditelj Roosevelt, ali kak drug predsednik Združenih držav. Zato se je tudi jasno pokazalo, da mora vsak narod, ki hoče svoje pravice, svojo svobodo, svoje boljše narodno življenje in boljše bodočnost, priti sem in tja začet svoje delo za vse te namene. Toraj tudi naš slovenski narod. Zato sem sam vedel, da je moja dolžnost doma opozoriti zlasti našega narodnega voditelja Dr. Korošca, na to nujno potrebo.

Zato sem še isti teden, ko sem se vrnil v Jugoslavijo, odšel v Beograd in zaprosil sprejema pri Dr. Korošču. Sprejel me je v svojem stanovanju neki večer. Sedla sva in začela najin razgovor. Ko sem mu najprej poročal o razmerah med ameriški Slovenci, povedal njih pritožbe proti zastopanju naših vladnih zastopstvih, proti zamenjavanju njihovih pravic, njih skrbstvo za nje in ga prosil pomoči, sem mu povedal, kaj sem glavno prišel.

"Ameriški Slovenci so mi naročili, naj Vas pregovorim, da bi takoj pošli saj tri dobre politike, strokovnjake v narodnem delu v Ameriko."

Predno sem mu mogel utemeljiti to misel, se je razburil in rekel odločno: "Sedaj odločno ni še čas za to! Tako mislija bi naredila pri obstoječih razmerah več škode kot koristi." In začel

mi je razlagati mednarodni položaj, v katerem se je takrat nahajala Jugoslavija, nevarnosti v katerih je, in od kod in na kak način on upa in pričakuje rešitve, "če se sploh še rešiti da," je dejal. Naslikal mi je zelo črno sliko naše države in zlasti naše slovenske bodočnosti, da je tudi mene srce zabolelo. Ko sem o tem razgovoru pozneje v Ljubljani govoril z raznimi slovenskimi politiki, so vsi rekli, da "gleda Dr. Korošec našo bodočnost zelo črno", pa so dostavili: "Gospod je že star!" Danes ti gospodje gotovo sodijo drugače. Danes vedo, da je Dr. Korošec kot veliki državnik videl prav, da "ni bil star", temveč samo dalekoviden, ki je videl marsikaj, česar mi nismo videli, in da je z viška svojega mesta v državnem vodstvu videl marsikaj, česar mi nismo videli. Iz vsega njegovega pojasnjevanja je pa žarela kakor močna toplota njegova izredna ljubezen do Jugoslavije. Videl sem pri vsaki besedi in tudi čutil, kako neizmerno jo ljubi in v kako veliki skrbi zanjo je, kako ga boli, ko mora gledati v tako črno njeno bodočnost in kako srčno želi jo rešiti. Ko smo pozneje sklepali razne pogodbe "večnega prijateljstva" z vsimi našimi sosedi, tudi z našimi očividnimi sovražniki, sem potem to razumel in smo vedeli, da je vse to njegovo delo s knezom namestnikom Pavlom, in sicer vse to v mrzlični skrbi, da bi rešil državo in svoj narod. In naravno, da jo je tako ljubil, saj je bil njen oče. Jugoslavija je bila delo Dr. Kreka, Dr. Jegliča in nazadnje glavno delo Dr. Korošca. On je videl edino rešitev Slovencev v Jugoslaviji. Ni še čas, da bi smel vsa njegova izvajanja objaviti, ker bi se lahko v napačni luči tolmačili od strani naših narodnih sovražnikov in njegovih političnih nasprotnikov. Če bom živ, po vojski bo čas za to.

"Treba bo na vsaki način poslati možne ven v svet, tudi v Ameriko, toda sedaj še ne. Ko bo čas prišel, bom sam skrbel za to," je slednjič dejal. "Sporočite

PETELIN II POJE NA GLAVI

Charlotte Alquist iz New Jersey je svojega petelina nenavadno dobro trenirala in je dobila nanj že nagrade. Čez nekaj dni ga bo zopet postavila na razstavo, ki se bo vršila v Trentonu. Slika kaže petelina v svojevredni pozici, namreč, ko je priletel deklici na glavo in zakikirikal.

ameriškim Slovincem, da sam mislim na to, da pa ne vidim, da bi se to storilo že sedaj. Pozdravite jih!"

In tako sva se ločila.

Takoj za menoj je prišel k njemu Rev. Fr. Gaberšek, ki sedaj prihaja v Ameriko. Ako sta kaj o tem govorila, mi ni znano. Nisem imel nikdar priliko, da bi ga vprašal.

Ko sem prišel v Ljubljano sem povedal gospodom, ki so bili v tem vprašanju zainteresirani, ki so pa vsi zelo obžalovali to stališče Dr. Korošca. Nismo odjenjali temveč nadalje delovali, da bi se to doseglo. Med gospodi, ki bi bili radi prišli in ki bi bili zmorni tega dela, je bil tudi Rev. Dr. Alojzij Kuhar, urednik "Slovenca" in največji strokovnjak v mednarodni politiki. Njegova sobotna predavanja o mednarodni politiki na ljubljanskem radio so vzbudila mednarodno pozornost. Državniki vseh evropskih držav so si dali te predavanja stenografirati in prevajati in so jih proučevali. Še na Clipperju me je neki diplomat iz Vichy-a, ki se je peljal domov, čigar ime raje zamožim, vprašal, kje je Dr. Kuhar. "Ali ga poznate?" sem ga vprašal. "Ne poznam ga osebno." "Kako pa veste zanj?" "Poznam njegova radio predavanja, katere sem si dal redno prevajati in sem jih proučeval. Veliki politik je!" In ta visoki diplomat mi je povedal o tem, da so si tudi drugi diplomati njegova predavanja dali stenografirati, prevajati in so jih proučevali.

Poslali smo glede tega potem še štirikrat razne moške k Dr. Korošču, da bi ga bili pregovorili. Toda vsi so dobili utis, isti odgovor, kot jaz.

Ko smo potem spomladi 1940 dobili vsi ameriški državljani poziv od ameriškega konzula, da se nemudoma vrnemo v Ameriko in sem se začel pripravljati za odhod in sem imel konec maja je "šifkarto" za parnik, se je Dr. Kuhar znova zavzel za pot v Ameriko in takrat tudi vspel. Toda njegovo dovoljenje je prišlo ravno teden prepozno. Med tem je Italija že napovedala Franciji vojno in vsaka pot v Ameriko je bila nemogoča. Tako sem moral ostati doma tudi jaz.

Ko so se začele kazati težave, v katere gre Jugoslavija in smo vsi v strahu zatrepali pred tem, kar ima priti nad nas, smo vsi silno obžalovali, da nismo uspeli, da nihče ni šel v Ameriko. Bili smo v velikem strahu, da nihče sedaj več ne bo mogel priti. Vendar pa je Slov. lj. stranka, so vodilni krogi še prav v zadnjem trenutku dosegli, da so odšli možje, ki sedaj prihajajo sem. Gotovo so se vsi zavedni

ameriški Slovenci globoko odihnili, ko so to izvedeli in se razveselili njihovega prihoda. Zato vem, da jih cela slovenska Amerika prisrčno pozdravlja. (Dalje prih.)

ANEKDOTA

Ob priliki, ko so kronali Napoleona I., so izdali v Franciji kovance po pet frankov, ki pa so bili zelo nepraktični in jih zato ljudstvo nikakor ni hotelo sprejemati. Ko so to sporočili Napoleonu, je ta prišel na genialno misel. Dal je po lepakih sporočiti svojim podanikom, da je na kosček papirja napisal in podpisal nalog za izplačilo pet milijonov frankov tistemu srečnemu človeku, ki bo ta listič našel v kovancu za pet frankov. Napoleon je namreč sporočil, da je dal zakovati v kovancu za pet frankov ta ček in kdor v svojem kovancu najde ta ček, naj gre naravnost v banko in dvigne pet milijonov frankov. Seveda je v par dneh kar zmanjkalo teh kovancev, ki so se jih prej ljudje kar otresali. Ljudje so stopili vse kovance po pet frankov kar so jih imeli. Nastal je pravi lov za temi kovanci. Ko so ljudje stopili vse kovance po pet frankov in jih ni bilo nič več v prometu, so ugotovili, da ni nihče našel čeka za pet milijonov frankov. In kako bi ga tudi našel, ko je pa Napoleon "potegnili" svoje podnike iz jeze, ker niso bili zadovoljni s tem, kar jim je on dal ...

Defense Savings Bonds, Series E, are available in denominations as low as \$25, maturity value, the cost of which is \$18.75. Ownership of Series E Bonds is limited to \$5,000 maturity value of Bonds issued in any one calendar year.

Črte na koznjem zemljevidu kažejo zračna pota, po katerih se dostavljajo ameriški aeroplani britanskim silam v Angliji, v Gibraltarju in v severni Afriki.

TO IN ONO

KAJ BERE JAPONSKA MLADINA

Japonsko naučno ministrstvo, ki skuša samo z vrsto publikacij vplivati na japonsko mladino, je preiskalo med 15.000 učenci in učenkami 30 osnovnih šol, kakšno čtivo ima mladina najraje in kako sprejema publikacije ministrstva samega. Ta preiskava je pokazala, da japonska mladina svojega okusa ni spremenila. Med vsemi knjigami, ki jih bere najraje, je stara ljudska pravljica "Momotaro", ki pripoveduje o dečku, ki se je rodil iz breskve in ki je s pomočjo opice, psa in fazana premagal vrage na otoku demonov. Ta knjiga je dobila 15 odstotkov vseh glasov. Na drugem mestu je z 10 odstotki glasov druga ljudska pravljica "Kintaro", ki pripoveduje isto tako o močnem dečku. Na tretjem mestu je nova knjiga "Nišizumi, stotnik odreda oklopnih voz", na četrtem pa japonski prevod Ezopovih basen. Kakor je videti, daje japonska mladina v splošnem prednost bojevitim zgodbam.

ZMERNOST POSPEŠUJE ZDRAVJE

Dr. Beckert iz Draždan je na podlagi živiliških kart izračunal, da je na tisoče prebivalcev tega mesja 2.5% sladkorno bolnih, če pa upoštevamo še lažje primere, ki niso v zdravniški obravnavi, bi bilo dejansko 3 sladkorno bolnih na tisoč prebivalcev. Z opazovanjem v draždanskem ambulatoriju za diabetike je Beckert nadalje ugotovil, da učinkuje vojna hrana ugodno. Kakor se je v svetovni vojni umrljivost za sladkorno boleznijo znižala na polovico, se kaže tudi danes v 45 odstotkih vseh primerov večja ali manjša izboljšava bolezenskega stanja in le v 4.8% primerov se je pojavilo poslabšanje. Dr. Beckert meni, da gre ta ugodni učinek na račun zmernosti, v katero silijo ljudi živilske karte, dalje pa predvsem na omejitve maščob.

SLOVAŠKE ČETE SO POTEGNILE IZ RUSKE FRONTE

London (ONA) — "S. E." — Velika večina slovaških vojaških čet, ki so bile na ruski fronti, je bilo odpoklicanih. Izkazalo se je, da je popolnoma propal nazijski načrt, da bi se Slovan boril proti Slovanu.

To razkritje je prinesel slovaški časopis "Gardista Slovač". General Catlos, ki se je pred časom vrnil v Bratislavo, ni bil več poslan na rusko bojišče in tako se pričakuje, da bo večina njegove vojske do 40.000 mož kmalu nazaj iz fronte.

Uradno se pa ta reč razlaga tako, da slovaške čete niso dovolj mehanizirane in ne morejo tako hitro slediti naglemu umikanju sovražnika. — Od druge strani pa prihaja poročilo, da so cele čete slovaških vojakov dezertirale k Rusom.

JEREMIJA SE RAZGLEDUJE

P. Bernard Ambrožič, OFM.

2. KAJ SE VIDI IN SLIŠI

Skušal sem imeti na široko odprte oči in ušesa. Seyeda sem tu pa tam odprl tudi — usta. Gledanje in poslušanje ni bilo brez uspeha. Spoznal sem kaj kmalu, kako stvar stoji.

V prvi vrsti me je veselilo, ko sem spoznal, da dobre volje med narodom ne manjka. Slišal sem polno besed največje pripravljenosti ne samo za dajanje, za navadno dajanje po kvodnih in dolarjih, kakor smo ga večino ma vajeni. Slišal sem besede, ki so me globoko prepričale, da je narod pripravljen za kaj več, namreč za resnične ŽRTVE. Za stvari, ki BOLE — da se vrnem k izrazom svojih prejšnjih članov. Govorili so o tem, da v tem primeru ne gre za kake tisočake, ampak da gre in mora iti za milijone! Računali so vprjelo mene, koliko bi bilo treba dati poprečnemu Slovincu širom Amerike, da bi prišli do zaželenih milijonov. In ko je bila matematika končana, ko so bili računi narejeni, sem slišal izraze začudenja, da je treba prav za prav vsakemu dati tako — malo ...

Slišal sem dalje, kako so sklepali, da bi se moral ustanoviti v vsakem tednu DAN ŽRTVE, ko naj bi si vsakdo prihranil pri svojih rednih, pa nepotrebnih izdatkih in tako naj bi si prihranil groš za pomoč. Rekli so dalje, da naj bi ustanovili dan v mesecu, ko naj bi vsak žrtvoval dnevi zaslužek in ga obrnil v ta neizrečeno dobri namen. Z eno besedo: Srečal sem jih celo vrsto, ki so kar goreli za to delo in so pokazali, da je v njih še vsa slovenska kri in ji ni treba šele umetnih sredstev, da pride zopet do življenja.

Z velikim zadoščenjem sem beležil ta odkritja in sem bil sam ginitelj ob njih in sem se veselil svoje misli, ki me je privedla med ta ŽIVI narod, ob katerem je tudi meni živahneje zaplapolala v žilah — slovenska kri ...

Naletel sem na drugo vrsto besed, ki so šle kak korak naprej. Izražale so mnenje, da se narod kot celota še vedno ne zaveda dovolj, kako nujna, kako skrajna, kako v živo segajoča je potreba, da hitimo na pomoč. Rekli so in zatrjevali: Narod se nikakor nismo dovolj pred očili, kaj se godi in kako neizmerno trpe naši ljudje pod groznim jarmom, ki je prišel nadaje tako nenadoma. Posamezniki vemo in se nam bolj in bolj odpirajo oči, toda širokim plastem naroda to še ni prišlo do zavesti. Zato se nam tudi zdi, da so odzivi tako počasni in da ljudstvo spi v samozadovoljstvu, kar pa nikakor ni tako zelo res.

Zato je treba pisati in pisati, slikati in slikati, dramiti in dramiti, klicati, vpiti, kričati! Kričati tako zelo in tako glasno, da

ga ne bo človeka med nami, ki bi mogel prenesti glasovno strahot in neizrazne potrebe, ki nam prihajajo čez morje. Tudi te in take besede sem z velikim zadoščenjem jemal na znanje in sem začel v mislih iskati in ugibati. Kje bom našel najbližji — pisalni stroj ...

In še nadaljnje besede sam slišal, ki so mi pravile, da so tudi najbolj pripravljeni ljudje, moške in žene z najboljšo voljo, nekam — nezaupni ... Nezaupni najprej glede vprašanja, CE SE SPLOH MORE POMAGATI ... Kje imate odprto pot, da boste poslali, kar bi mi drage volje dali ...? Slišal sem nekateri, ki so dejali: To je postransko vprašanje, saj po nebrani denar našel svojo uporabo magari tudi PO vojski, se Bog, če ga bomo imeli ... In so se oglašali drugi, ki so rekli: ZDAJ je potreba, zdaj se mora najti pot! Če se SEDAJ ne najde, bo morebiti od tega prišlo, da bomo PO vojski skušali priti na pomoč METVEMU narodu, ki bo potreboval k večjemu še naših molitev, drugega nje več ... Naj nam torej odgovorni ljudje povedo, kaj bo z denarjem, ki bi ga nabrali ...

In tu pa tam je segla nezaupnost še malo dalje in so dejali: Kdo nam pa garantira, da so osebnosti v naših odborih skozi in skozi zanesljive in da sploh vedo, kaj delajo, ko sami priznajo, da nam takih pojasnil ne morejo dati ...

Pa so še dostavljali: Nezaupnost se nas polasa tudi zato, ker so tisti obstoječi odbori že cele mesece organizirani, pa opazamo tako malo delavnosti in dedelčno tudi le malenkostne uspehe. Saj imamo v časnih odborih na dan, da nas bodo informirali in ozirom, da nam bodo povedali o svojih uspehih, pa je jako malo tega. Dobivamo vtis, da so jim nikamor ne mudi in da mislijo: Če ne danes, pa jutri ...? Opažamo celo, da se kotijo že nekaki prepri in se pojavljajo nesoglasja, ki so odjeknila že v javnost. To je hudo in ne obeta nič posebnega dobrega. Kaj se utegne izčiniti iz vsega tega poročila, si vsak lahko nehoti misli. Če so že v začetkih taki zeredki penečnosti, kdo mora s polnim zaupanjem dati vso svojo vero ... S takimi mislimi in besedami nigram mogel biti — poplačan.

(Dalje prih.)

"ŠIRITE AMER. SLOVENCA"

POSLUŠAJTE

vsako nedeljo prvo in najstarejšo jugoslovansko Radio uro od 9. do 10. ure dopoldne na WGES postaji, 1360 kilocycles.

ZLATA KNJIGA

ki smo jo izdali za petdesetletnico

"Amerikanskega Slovenca"

je s stališča slovenske zgodovine in drugače nad vse zanimiva knjiga. Vsaka slovenska hiša bi jo naj imela v svoji hiši. Naročite jo, 50c stane samo

Kdor pa želi naročiti tudi Spominsko knjigo ki je bila izdana za štiridesetletnico "Amerikanskega Slovenca" pred desetimi leti, katerih imamo še nekaj na roki, tak dobi obe skupaj, to je Spominsko knjigo od 40 letnice in sedanjo Zlato knjigo, obe za samo 75c

Naročila sprejema:

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 W. Cermak Road,

Chicago, Illinois

POTA, PO KATERIH SE POŠILJA POMOČ

Črte na koznjem zemljevidu kažejo zračna pota, po katerih se dostavljajo ameriški aeroplani britanskim silam v Angliji, v Gibraltarju in v severni Afriki.

Paul Keller

"Hubert"

ROMAN IZ GOZDOV

Ce bi le pes ne cvilil tako žalostno! Kako naj si razložim njegovo bolečino? Ali je edino živo bitje na zemlji, ki toži in žaluje zaradi Bianke? Čemu? Ker je pes, ki ničesar ne ve o morali, ki se spominja le tega, da mu je ta deklica prečestokrat vrgla kost. Ali tuli le radi kosti? Ali misli, da sedaj ne bo dobil nobene več? O, tako neumen vendar ni. S hvaležnostjo se spominja, da je Blanka lahko storila tudi dobro. Delila je lahko kosti in ubogemu sčenu skuhalo juhe in ga večkrat pobozala. In zato ne bi smela umreti — ne tako umreti! Zato toži ta pes, zato kliče ljudi k maščevanju ali pa na pomoč.

Da, ti stari četveronožec, nočem biti slabši kot si ti; stržil bom tvojo gospodarico in ji ne bom delal očitkov.

Ce bi ji tudi hotel delati očitke — saj mi je prethi; ne more se več braniti! Naj bo torej vse prepuščeno Bogu!

Kako pobožen postane človek v temnem gozdu! Pri mrličih pa so vsi ljudje nekoliko pobožni. Ker se tu neha vsa njihova umetnija; ker zadene njih glava ob strašno steno, skozi katero ne morejo več.

Seveda — ljudje kmalu otresejo s sebe vse, kar jih izpreleti, pozabijo na "dogodek", se vrnejo v življenje, kjer si vedo odgovora, se pa vedno zopet opoteko prihodnjemu "dogodku" v naročje. Toliko časa, dokler sami ne pridejo na konec. Potem šele, ko so sami in ko jim drugi ne morejo pomagati več, potem šele pride na vrsto ljubi Bog.

Ne vem, kaj jim reče.

Sedaj je začelo curkoma liti. Pogledal sem po mrliču. Dež ji bo izpral vso kri z obraza. Zopet stopim čisto blizu nje. Dež pere njene črne lase na čelu, veter se igra z njimi, s temi svilenimi kodri nad smrtno rano. Pes cvileče leže na mlado ženo, jo pokrije s svojim telesom. Potegnem plašč z ramen in ga razproستم čez oba.

Kmalu nato se zablika luč. Zadane moški glasovi. Le to še rečem Boltežarju: "Tukaj se ni nič dogodilo!" in zdiram proti domu.

V postelji me neusmiljeno zebe. Priti mora stara Matilda, moja služkinja in prijateljica moje matere. Prinese mi čaja. Nato sede z nogavico, ki jo plete, na stol, moji postelji nasproti.

In tedaj me objame velik mir.

DEVETO POGlavJE.

Boltežar obupa nad odlikovanjem. — O preprosti tragiki. — Slikar vinjenosti. — Tim se osmeši. — Učim se prirotopisa.

Ne maram, da bi me dogodki v gozdu prav preveč potegnili za seboj. Tudi pri zorišče v drami sami se je menjalo. Prišli o ljudje iz mesta, uradniki, ti so nam povedali, da smo vse takorekoč pričeli napak, da smo z vsemi mogočimi napačnimi krepi zabrisali sled za zločinci, ki bi jih sicer čisto gotovo odkrili. Pitali so nas z grdimi besedami posebno radi tega, ker trupla Biankega nismo pustili v miru. Boltežar je bil zloman. Jaz pa sem si

lovilil pripomniti:

"Prav posebne očitke bi morali izreči na račun vremenskega boga. Ta je namreč, ne da bi čakal dovoljenja državnega pravdnika, poslal proti jutru po tisti noči, ko se je izvršil umor, tako grozen naliv, da se je sneg kar nenadoma začel taliti, da bi bil truplo odnesel hudournik, če bi ležalo še tam."

Gospod komisar se je togotil nad menoj radi tega ugovora, ker pa sem neodvisen človek, sem se smejal temu možicelju, ki se je tako repenčil. Prišla je nova komisija, šla ogledovat na lice mesta in zasliševala in zasliševala; na dan pa ni prišlo nič.

Boltežar pa, ki bi bil po mojih mislih svojo stvar veliko bolje opravil, kakor pa uradna komisija, je bil zaradi različnih nosov, ki jih je dobil, zelo potr. "Boste videli," je rekel, "nikoli ne dosežem odlikovanja."

"No, saj je vseeno!" sem rekel jaz.

Tej ravnodušnosti se je Boltežar čudil; nato pa je dejal:

"Seveda, seveda, ko bi vi le količkaj imeli upanja na kaj takega, bi govorili drugače!"

Vodja te preiskovalne vojske si je bil s svojo sodbo kmalu na jasnem.

"Stari Grčar je v svoji razkačenosti nad tem, ker mu je bilo stanovanje odpovedano, ubil svojo nečakinjo. Žena pa je vedela za to. Oba — mož in žena — prideta v preiskovalni zapor. O Belčarjevem Tončetu ničesar ne morejo dognati, zdi pa se dovoljno osumljen tatvine in ga bodo zasledovali s tiralicco."

Da bi bil Tončec pobegnil, teh misli z Boltežarjem nisva bila več. Iskala sva po gozdu njegovo truplo. Našla pa nisva ničesar. Stari Belčar si je tiralicco za sinom izrezal iz časopisa in jo je pribil na steno nad mizo. Od tega časa dalje ni jedel več v sobi; jedel je v hlevu.

Bliza se pomlad. To je bolj važno za svet in torej tudi zame, kakor pa usoda enega človeka iz koč na barju. Večkrat sem strmel sam nad seboj in si rekel: saj si se zapletel v kar divjo romantiko: tatvina, požig, umor — prav grozovit umor.

Da, gozd in prebivalci v njem! Vse to je tako brezumno preprosto. V velikem mestu je seveda vse bolj uglašeno, bolj zamotano. Nikomur ne pride na misel, da bi zažgal drugemu hišo nad glavo; rajši ustanovi z njim D. z o. z., če ga že hoče uničiti.

V velikem mestu ne more s sekiro; preveč nevarno je in priskutno. Rajši zastrupe bližnjemu življenje, če ga sovražijo. Potem si vzame življenje sam. In komisije ni treba. Vse bolj olikano in posebno je, ne tako neokretno, sirovo, kakor se dogaja v gozdu.

Stari epi in ljudski spevi so grozoviti, v njih ljudje požigajo in se bijejo po glavah; nova umetnost pa izpričuje neskončno nežnejši način, kako pogubljajo ljudje drug drugega.

(Dalje prih.)

S kamnom mu polomil rebra

Med Janežom Musarjem in Jožetom Becom iz Gabere pri Krškem, je že del časa vladalo sovražno in napeto razpoloženje, ker je Bec pot preko svojega zemljišča zaprl s koli. Nekega dne je pa v Musarju zavrela kri. Ko je vozil mimo Recove hiše, je skočil z voza, pobral kamen ter ga vrgel Becu s tako silo v prsa, da mu je polomil nekaj reber.

NAPRODAJ SO

Stiri prazne lote za jako zmerno ceno. Improvmenti so že na lotah. Za podrobnosti vprašajte v uradu tega lista.

DR. J. E. URSICH

ZDRAVNIK in KIRURG

Uroda:

1-3 in 7-8 P. M. razun ob sredah.
1901 West Cermak Road
Tel. Canal 4918

3925 West 26th Street

4-6 P. M. in po dogovoru.

Telefon Lawndale 6287

CHICAGO

Residenčni tel.: La Grange 3966

ISČEMO PRODAJALCEV

Eno najstarejših čikaških podjetij, ki izdeluje spomenike, išče prodajalce. Voditelj na razpolago; avto potreben. Velika provizija. Starost 35 do 50 let. Izkušnje niso potrebne. Priglasite se v ponedeljek ali torek zjutraj po 10. uri na 5435 Washington blvd. Chicago.

ROJAKI SLOVENC!

KADAR želite okrasiti grobove svojih dragih, ne pozabite, da imate na razpolago lastnega rojaka.

Postavljam in izdelujem vse vrste nagrobne spomenike v vseh naselbinah države Illinois. Cene zmerno, delo jamčno, postrežba solidna. Se priporočam!

Kadarkoli nameravate kupiti nagrobni spomenik, pišite na podpisane za vsa pojavnila in za cene. V vašo korist bo.

Joseph Slapničar

SLOVENSKI KAMNOSEK

527 North Chicago Street,
JOLIET, ILL.

Telefon 2-4787

IZREDNA PRILIKA

za ljubitelje lepega povestnega berila se nudi samo za nedoločen čas, ko je na izredni razprodaji krasna knjiga 416 strani, ki vsebuje krasno povest

'Ena božjih Cvetk'

stane po redni ceni \$1.00, zdaj za nedoločen čas na razprodaji samo

50 centov

V zalogi je le omejeno število teh knjig. sežite po nji takoj, zdaj, ko je vam na razpolago za polovično ceno.

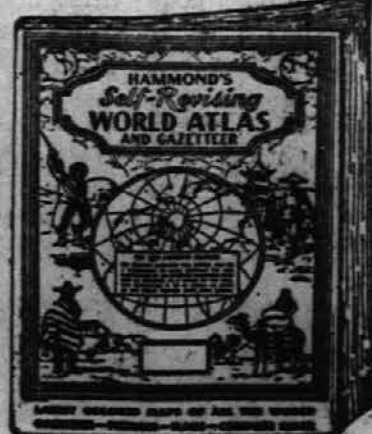
Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 W. Cermak Road, Chicago, Illinois

Kje se Nemci in Rusi vojskujejo

To lahko sledite na zemljepisu

PRIROČNEM ATLASU V NOVI IZDAJI

Zdaj, ko divja po raznih delih sveta vojaka vsakega čitatelja za njima, kje so ti kraji, kje so njih meje, itd. Vse to dobite v zelo zanimivem ATLASU v novi izdaji, ki je izšel te dni. Ta Atlas posiljemo naročnikom za zelo nizko ceno.

Atlas ima velikost 9 1/2 x 12. Vsebuje sledeče zanimivosti: 8 platnicami vsebuje 52 velikih kart; 45 slik iz vseh raznih krajev sveta, ki kažejo razna mesta, pokrajine in ljudi raznih krajev.

Najnovejši zemljepis kaže ves svet in tudi: Kako sta Rusija in Nemčija razdelila Poljsko; italijansko osvojitve Albanije; priključitev Čehoslovake k Nemčiji; novo finksko-rusko mejo; okupacijo Besarabije po Rusih; odstop Dobruže od Bolgarom in odstop ozemlja Madišarom od strani Rumunije.

Zanimiva je statistična tabela zadnjega ljudskega štetja in sraven tabela še iz leta 1930, tako da vsak lahko vidi razliko v številu prebivalstva med letom 1930 in 1940 po ameriških mestih, ki imajo 11,000 ali več prebivalcev.

Ima tudi tabelo vseh glavnih mest vseh držav po svetu, z označbo prebivalstva in s označbo zemeljske površine za vsako pokrajino ali deželo.

Zemljepis in solčni sistem; planeti, razdalja med njimi; njih obseg, itd.

Označba razdalj med kontinenti, njih zemeljska površina, površina morja in voda, itd.

Svetovni oceani in morja. Jezera in notranja morja. Največje reke in kanali na svetu.

Glavni otoki in otočja na svetu, njih obseg, itd. Glavne gore na svetu s označbo višine in še druge zanimivosti.

Ta zemljepis stane SAMO 35 CENTOV

Za naročilo zemljepisa lahko pošljete denar v gotovini ali v znakah po 3c ali 2c ali pa v Money Order.

Izrednost tega zemljepisa je,

da se sam izpopolnjuje in popravlja. Kupon, ki je zraven v Atlasu je treba izpolniti in poslati izdajatelju zemljepisa, kakor na njem označeno in to vam daje pravico, da dobite pozneje dodatne zemljepise, na katerih bodo pozneje označene nove meje med vojskujočimi se državami, kakor že bodo določene in premenjene po sedanjih vojni.

Naročila za ta Atlas sprejema

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 W. Cermak Rd., Chicago, Ill.

Pisano polje

J. M. Trunk

Propaganda je propaganda, je pogostoma hud šment. Tista črka V (victory-zmaga) je hudo piknila Nemce, ko se je začela pojavljati. Razpoloženje mas je odločilno v marsičem, propaganda se ne more kar prezreti.

V Dubrovniku so napravili tudi velik napis na mestni hiši, središču nekdanje republike. Napis je povedal: "Anglija, Amerika, Rusija bodo nas rešile". Morda. Kaj pa sami???

Propaganda. Te dni je prišel v Denver načelnik našega generalnega štaba. Rekel je in povedal, da je pri vojaščini odločilno razpoloženje doma. Pravilno. Ali se krha? Vsak bi bil rad doma, in vsakega bi radi imeli doma. Čudno navdušenje.

Osem točk. Ena pravi, da se mora svet razorožiti. Vrlo dobra točka. Nemci pravijo, da je le propaganda, ki naj bi omehčala Nemce. Pa jih ne bo, trdijo, in dalje res tudi udarilo: "Pridite in vzemite, iztrgajte nam orožje." Trd oreh, ako so točke le propaganda.

Neki krogi niso mogli prehvaliti dr. Mačka, vodja sejičke stranke. Zdaj je veliko veselje, ker je postala neka Hrvaška. Rajske mileni je baše prišel na zemljo doli na Hrvaškem. Isti krogi pa vsaj poročajo: "Prema vijesti A. P. iz Zagreba, razpuščena je u Hrvatskoj Seljačka Stranka, navodno na zahtevo 180 zastupnika te stranke. Dr. Maček i Aug. Kosutić su, prema jednoj vijesti iz Londona poslani u logor političnih uhapšenika." Navidežno ti krogi vesti iz Londona ne verjamejo. Ako pa je le resnična, bi dr. Maček utegnil v logoru premišljavati o tisti: "Sic transit gloria mundi — tako splava svetovna slava".

Sila propagande, ki izpreminja prav vse, tudi hvalisanje v razpustitev.

Incident glede Trsta med grofom Sforzom in generalom Simovićem je vrlo značilen. Neki postajajo precej histerični. Ni treba, ako je kdo malo verziran v tem, kako se postopajo pri diplomaciji ali politiki. Na protest Sforza je poslanik Halifax takoj odgovoril, da je

Simović govoril le v lastnem imenu, ne v imenu angleške vlade. Ni se treba razburjati. Tudi Angleška je v borbi. Sforza predstavlja kroge med Italijani, ki so zoper Mussolinija, pa so skoz in skoz italijanski, in teh krogov Anglija ne more prezreti, ker so ji v borbi lahko v pomoč. Dalje je Italija le sila, ki se je ne more kratkomalo prezreti. Po zadnji vojni je bila Srbija zmagovita, morda največ pripomogla do zmage s predorom macedonske fronte, ampak pri konferenci v Parizu ni imela besede, premajčkana je bila. Zdaj je na tleh, zadovoljiti se mora, da jo Anglija sploh še prizna kot obstoječo vlado. Kdor je videl, kako so morali celo zmagoviti Srbi stiskati zobe, ker ni šlo drugače, se ne bo razburjal radi tega incidenta ali sličnih incidentov.

Vrlo značilen in poučen je pa ta incident. Dokler bodo o pristno slovanskih zadevah, v Trstu ali kjer koli, odločevali drugi, bodo Slovani od Vladivostoka do Trsta vedno prikrasani, in do pravičnih odločevanj za Slované bo šele prišlo, kadar bodo Slovani imeli sami besedo in bodo mogli besedo podpreti s tezo slovanskega meča, kakor so to storili nekoč Galci v Rimu. Kako priti do te slovanske besede? Premišljajte, preudarjajte. Ko bi jaz kako rekel, poročete, da sem zmeda. Prav gotovo pa ne bo nikoli prišlo do take besede s praznim, histeričnim ropotanjem. Najprej glava, potem šele usta.

NA PRODAJ

— zidana hiša dveh stanovanj po pet sob; klet; centralna kurjava in prvem nadstropju. Hiša je na severni strani mesta in je stara 14 let. Cena \$4,500;

— hiša s šest stanovanji, centralna kurjava, najemnina donosa na mesec \$181. Cena \$6,800.

— hiša v Cicero, Ill., zidana, centralna kurjava. Cena \$5,800;

— zidana hiša v Berwyn, Ill., blizu 22. ceste, v prvovrstnem stanju; dve stanovanji po šest sob. Cena \$11,500.

Anton Jordan, 2622 So. Harding ave., Chicago; Tel. LAWndale 7182.

Nove plačilne knjižice

ZA DRUŠTVA K. S. K. J.

Trpežne vozane v platno, narejene za 12 let. Velikost 4 1/2 x 3 inčev, primerna velikost za žep. Tiskane na dobrem pismenem papirju s pivniki, po kakoršnih društva vedno poprašujejo. Na platnice pride tiskano ime društva, ki jih naroči.

50 knjižic — \$8.50 — 100 knjižic — \$13.75

Pri višjih naročilih dodaten popust.

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 W. Cermak Rd., Chicago, Illinois

Učbenik Angleškega jezika

Vsebuje SLOVNICO in kratek SLOVAR.

Zelo praktična knjiga. Žepne oblike.

Naročila s potrebnim zneskom je poslati na:

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 W. Cermak Road, Chicago, Illinois

TA NOVI SLOVAR

ima posebno poglavje o ameriški angleščini. Slovar je priredil in sestavil znani profesor J. Mulaček, ki je bival več let v Ameriki. — Knjiga ima 295 strani.

CENA:

Trdovezan v platno — \$1.50

Broširan mehko — \$1.25

Rojak se je čudil

kako je mogoče, da njegov sosed Frank ve toliko novega, ve toliko o raznih postavah, zakonih in marsičem drugem. Vse ve in ljudje ga poslušajo ko pripoveduje to in ono v družbi. On sam pa je tak nevednež. Nekega dneva je to "pogruntal". Videl je, da sosed rojak vsak dan stalno čita "Amerikanskega Slovenca", kjer so najnovejše vesti, vsa razna druga pojasnila in pouk o tem in onem. Naročil si ga je tudi on in zdaj je tudi on o vsem točno informiran. Naročite si dnevnik "Am. Slovenec" tudi vi. Stane za celo leto \$5.00, za pol leta \$2.50; za Chicago in inozemstvo \$6.00 letno; za pol leta \$3.00. Naročnino pošljite na:

AMERIKANSKI SLOVENE

1849 West Cermak Road,

Chicago, Illinois